

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Ne hodite za farovško gospodo po kostanj v ogenj.

Klerikalci pošiljajo svojim zapuščnikom po deželi okrožnice, na katerih je tiskana resolucija za takozvano klerikalno avtonomijo. Ta okrožnica izhaja iz tajništva klerikalne stranke, iz katerega so dobivali leta 1914. ljudje po deželi pozive za ovajanje naprednih ljudi, iz katerega je šla takrat okrožnica za prostovoljne strelce in iz katere pisarne je šlo med vojno nešteto pozivov za podpis avstrijskega vojnega dosojila.

Svetujemo tudi pristašem klerikalne stranke naj so previdni in naj se nikar ne puste zlorabljati za vratolomno politiko farovške gospode, ako nočejo imeti še velikih sitnosti in škode. Dognano je namreč, da se porablja agitacija za podpis avtonomistične izjave

kot nova gonja zoper Srbe in državo. Državna oblast tega veleizdajalskega početja ne bo več mirno gledala. V kolikor klerikalne resolucije niso v zvezi s protidržavnimi interesi, pa itak nimajo prav nobenega pomena, ker se ne bo nihče oziral nanje, ker klerikalci nikdar več ne bodo dosegli, da bi se vrnil v Slovenijo dr. Šusteršič in z njim klerikalna strahovlada in korupcija.

Dolžnost vsakega pametnega človeka je, da pouči kratkovidne ljudi, naj nikar ne dajo svojega podpisa za zelo nevarno špekulacijo klerikalnih močotcev v Ljubljani, katerih edina moč obstoji le še v pobiranju praznih protestov in resolucij.

Prazne nade.

Klerikalci se v naši narodni državi niso znali uveljaviti. Od prvega začetka jim je bil klerikalizem prva, vse drugo pa postranska stvar in zato so kmalu izgubili vsako zaupanje pri velikih strankah v državi in bili so potisnjeni na stran kot mala stranka, ki ji ni do dela za splošni blagor, temveč samo za nadvlado duhovništva.

Oni so računali drugače. Mislili so, da se bo pri veliki strankarski razcepljenosti, ki vlada pri nas, posrečilo sestaviti tako večino, v kateri bi oni igrali vsaj na Slovenskem odločilno vlogo. Posebno so računali na velika nasprotja, ki obstojajo med dvema najmočnejšima strankama, radikalci in demokrati. Klerikalci so računali z gotovostjo, da radikalci in demokrati nikdar ne bodo mogli dolgo delati skupno in v tem slučaju bi se oni združili z radikalci in še s kako drugo stranko in sestavili na ta način vladajočo večino.

Zgodilo se je drugače. Radikalci so spoznali klerikalce kot stranko, ki hoče slabiti državo, pokazali so jim hrbet in se združili z demokrati, katerim so pozneje pristopili še zastopniki slovenskih samostojnih kmetov, ki so se postavili na edino pravilno stališče, da je močna in enotno urejena država od največje koristi ravno za kmeta, ki more samo v taki državi napredovati.

Vsi klerikalni računi so bili zgrešeni, klerikalci so bili vedno bolj osamljeni in tudi — osovraženi. Danes so oni popolnoma osamljeni, zapuščeni od vseh in životarijo kot majhna, neznatna stranka, ki nima nobenega vpliva na vodstvo državnih poslov.

To je bridko. Klerikalci, ki so navajeni samo vladati, se počutijo prav slabo v svojem novem polo-

žaju, v katerega so zašli samo zaradi svoje klerikalne, protinarodne in protidržavne politike. Hudo jim je biti tako osamljenim in brez moči, brez vsakega vpliva in zato še vedno upajo, da se položaj še izpremeni njim v prilog. Ta nada jih še drži po koncu in zato po svojih listih vedno raznašajo razne vesti o neslogi med radikalci in demokrati in tudi o neslogi med radikalci ali demokrati samimi. Te dni so celo javljali njihovi listi, da je izstopilo več poslancev iz radikalnega in demokratskega kluba.

Vse te vesti so bile zlagane, iz radikalnega in demokratskega kluba nobeden poslanec ni izstopil, vsi držijo trdno skupaj, ker se zavedajo svojih velikih dolžnosti pred narodom, ki jim velevalo, da čuvajo in branijo našo mlado državo pred razdiralnimi nameni klerikalcev. Praznim nadam se vdajajo klerikalci, ako mislijo, da se še kdaj ustvarijo prilike, ki bi jih oni lahko izkoristili. Oni bi pač mogli še priti do vpliva, ampak spremeniti bi se morali popolnoma, ker s takimi, kakršni so danes, nobena resnično narodna stranka ne more stopiti v nobeno zvezo, dokler bo duhovščina nositeljica protidržavne agitacije, dokler bo ona hujskala proti narodnemu edinstvu, ki je temelj naše države, ostane klerikalna stranka — v kotu — in vse nade, da pride klerikalizem na površje zaradi razdora med drugimi strankami, bodo ostale prazne nade.

Naše zveze.

Velika svetovna vojna je obraz Evrope popolnoma spremenila. Nekdanje velike, mogočne države so propadle, ali pa izšle iz vojne tako oslabiljene, da njihov vpliv

niti od daleč ni več tako velik, kakor je bil pred vojno. Druge, nekdanje velike in mogočne države so se še bolj ojačile, nastale so pa tudi popolnoma nove države in nekatere manjše države so se močno povečale.

Rusijo, nekdanje silno in mogočno, je pritisnil k tlom nesrečni boljševizem in dolgo bo še trajalo, predno se ona zopet dvigne in razvije v svojo moč. Nemčija je za več desetletij tudi nesposobna za vsako večje dejanje, ker prvič nima armade in orožja in drugič, mora plačati tako strahovito visoko vojno odškodnino, da bodo morali njeni prebivalci skozi desetletja pridno delati samo zato, da bo Nemčija mogla plačevati ogromne milijarde svojim nekdanjim sovražnikom. Habsburško cesarstvo je razpadlo, iz njega so nastale nove države, ali so se pa posamezni njegovi deli združili s sosednjimi državami, v katerih živijo isti ali sorodni narodi.

Med te poslednje spadamo tudi mi, Slovenci, Hrvati in Srbi v bivši monarhiji, ki smo se združili s srbsko državo in ustvarili tako našo Jugoslavijo, ki je velika, rodovitna in bogata na naravnih zakladih, ima prekrasno lego in vse pogoje za gospodarski razvoj. Zaradi vsega tega nas mnogi sosedi zavidajo in med njimi — tudi takih, ki bi nas radi uničili in sami prišli na naše mesto.

Da se to ne zgodi, da se na vse strani zavarujemo, smo se takoj v začetku našega obstoja ozrli okoli sebe in si poiskali zaveznikov najprej pri Čehoslovakih in s pomočjo te zveze smo dosegli v zunanji politiki že lepe uspehe, od katerih je najvažnejši ta, da smo onemogočili povratek Karla Habsburškega na madžarski prestol, ker ta povratek bi pomenil za nas veliko nevarnost.

Sedaj je k tej zvezi pristopila tudi sosednja Rumunija, ki se doika naše države in Češkoslovaške in nova trozveza sega sedaj od Krkonoš preko Rumunije in Jugoslavije do Adrije; ta zveza predstavlja moč, s katero bo vsa Evropa morala računati, in prvi vrsti pa oni naši sosede, ki niso naši prijatelji.

Jugoslovansko-rumunsko-češkoslovaška zveza ni bojna zveza, ona ima samo obrambne namene, ona nam ima zasigurati mir, ki ga toliko potrebujemo. Mir pa more imeti samo ona država, ki mir hoče imeti, ima pa tudi močno armado in dobre zaveznike, da se je sovražniki bojijo. Mi imamo danes prvovrstno armado in dobre zaveznike in temu se imamo tudi zahvaliti, da imamo mir, da se nihče ne upa napasti nas, kar bi se gotovo zgodilo, ko bi mi ne imeli tako dobre in močne armade in dobrih zaveznikov, ki bi nam v slučaju potrebe takoj priskočili na pomoč.

Zelo koristno bi bilo, ko bi se zveza med Jugoslavijo, Rumunijo in Češkoslovaško raztegnila tudi na Bolgarijo. Med srbskim delom našega naroda in Bolgari vlada sicer veliko sovraštvo, ker so se postavili Bolgari v svetovni vojni na stran Nemcev in so prizadjali Srbom velikansko gorje. Ali to je v glavnem zakrivil tedanji bolgarski kralj, Nemec po rodu, mišljenja in čustvovanja, danes pa slovenski Bolgari sami vladajo v svoji državi in so pripravljeni stopiti v bratske odnose z našo državo. Zaradi tega je bil te dni v Beogradu bolgarski minister notranjih zadev, ki je govoril o tem z našim ministrskim predsednikom Pašićem.

Ni lahka stvar pozabiti na preteklost, ampak mi upamo vseeno, da zmaga uvidevnost in zdrava pamet in da ne bomo dolgo čakali dneva, ko se jugoslovansko-rumunsko-češkoslovaški zvezi pridruži tudi Bolgarska in to bo potem taka moč, da bomo lahko obvarovali mir, ki nam je po dolgotrajni vojni tako potreben.

Avstrija in koroško vprašanje.

Štajerska deželna vlada je v smislu sklepa deželnega zbora začela s pripravami za glasovanje za priključitev k Nemčiji. Te dni je bila na vladi seja, na kateri so bile določene in sestavljene glasovalne komisije ter se je razpravljalo o načinu glasovanja.

V nasprotju s Solnograškim, kjer so stranke vodile glasovanje, se bo na Štajerskem vršilo glasovanje uradno. Okrajni glavarji bodo pri glavnih glasovalnih odborih predsedniki, vrhovno vodstvo pa bo imel v rokah glasovalni odbor, ki bo sestavljen iz dveh zastopnikov krščansko-socialne in iz dveh socialno-demokratske stranke, ter po enega zastopnika nemške kmetijske in velenemške ljudske stranke. Krščansko-socialni deželni glavar dr. Rintelen je odpotoval na Dunaj in je pred svojim odhodom izjavil, da namerava na vsak način izvesti glasovanje, kakor je odločil deželni zbor.

Avstrijski Nemci si sicer vsj brez razlike želijo priključitve k Nemčiji, a se vendar boje, ker so prepričani, da bi v slučaju, da se priključitev res izvrši, zasedli Jugoslovani Koroško. Kakor poroča »Reichspost« iz Celovca, nameravajo ondi vse stranke in vse občine izdati proglas na Štajerce, naj opuste glasovanje, ki je določeno za 3. julij.

Avstrijski listi sploh računajo s tem, da bo Jugoslavija okupirala Koroško v trenutku, ko bi se imelo na Koroškem ali na Štajerskem izvesti ljudsko glasovanje za priključitev k Nemčiji. Ako pa bi bile Jugoslovanske čete na Koroškem, poudarja časopisje, potem je jako neverjetno, da bi to ozemlje zopet zapustile.

Celo potovanje regenta Aleksandra v Pariz in London spravljajo nekateri listi v zvezo z jugoslovanskimi načrti glede Koroške. Da hoče regent pred odločitvijo koroškega vprašanja posredovati pri odločitvah politikih vrhovnega sveta, da se to vprašanje reši v jugoslovanskem zmislu. Časopisi spominjajo ob tej priliki na to, da je regent Aleksander že enkrat in to uspešno posredoval pri vrhovnem svetu in da zato njegovega potovanja tudi sedaj ne gre omalovaževati.

K temu imamo pripomniti še samo sledeče: Avstrija, ki je kot samostojna država življenja nezmožna, se bo prej ali slej priklopila k Nemčiji. To je že itak od nekdanjega cilja avstrijskih Nemcev. V tistem trenutku, ko se to zgodi, nam pa najbrže tudi nihče ne bo branil, da bi zasedli tisti del Koroške, kjer prebivajo naši rojaki. Počakajmo in upajmo, da se nam naše želje uresničijo.

Rako so se vršile volitve na Primorskem.

Nekdaj so slovele madžarske in gališke volitve, ki so se vršile nasilno pod okriljem žendarskih bajonetov. Danes je njihove žalostne slave konec in svet jih pozna le kot nedolžno igrarčo v primeru s primorskimi in istrskimi volitvami. Vsa nepostavna sredstva, ki so jih rabili gališki in madžarski mogotci, so od italijanskih zločincev stokrat prekošana. Vrh vsega tega pa so uporabljali Lahi nove nezakonitosti v taki meri in s takimi sleparijami, da bi oblila samega vrača rdečica sramu.

Ko je bila italijanska vlada prepričana, da more s pomočjo fašistovskih zločinskih nasilstev izvesti volitve tako, kakor bi bilo italijanskim nestrpnim prav, je razpisala na zasedenem ozemlju volitve za rimski parlament.

Način razpisa sam je bil uvod v nasilje. Takoj za njim pa je sledilo novo nasilje — sleparski volilni imeniki in še bolj sleparsko reklamacijsko postopanje. Saj to poslednje ni imelo drugega namena, kakor da izbriše iz volilnih imenikov še vse tiste Slovence, ki so jih »pozabile« izpustiti v imenikih laške oblasti in da namesto njih vpiše še vse one laške volilce, ki bi mogli na dan volitev priti voliti na zasedeno ozemlje.

Ko je bil s tem vtisnjen primorskim volitvam pečat nasilja in sleparije javno na čelo, se je pričel drugi del primorskih volitev, to je volilni boj.

Pravzaprav ni pravilno, če rabimo izraz »boj«, ker ta je mogoč le tedaj, kadar si stopita nasproti dva borca. Ni pa tega bilo na Primorskem, ker tu je stal nasproti našemu neoboroženemu in osamljenemu kmetu do zob oborožen fašist, oprt na vso vladno pomoč in na vse bajonete številne laške vojske. Zato tudi ne moremo govoriti o volilnem boju, ampak samo o volilnem preganjanju, ki so ga vsem na čelu vršili fašisti.

Na velikih tovornih avtomobilih, v gruclah do 50 mož, so ti moderni divjaki divjali po Istri in preganjali vse, o katerih so mislili, da so zvesti svojemu narodu.

Kjer je bilo zbirališče naših ljudi, tam se je pojavil avtomobil s fašisti, ki so požigali in uničevali domove naših ljudi ter s streljanjem odganjali gasilce. In če je narod vseeno vztrajal v zvestobi do nas, je prišla nova druha, ki je pomagala požigati kmetom hiše, uničevali jim pridelke, razlivati vino, pretepavati ljudi, da je vsa vas zaplakala od trpljenja. Gorje, kdor se je upiral, ker krogla je zlomila njegov odpor.

Ali iz trdega kova je istrski kmet, in vzdržal je grozote podivjane sodrge, ker z vsem srcem je ljubil svojo ubogo domovino. Tedaj pa so pričeli fašisti z novimi nasilji. Učitelje so izgnali, duhovnike pregnali, metali jih v ječe, jih pretepali do smrti, zasramovali Boga in zagrozili vsem, da požgo vsako vas, da uničijo vsako selo, ki bi volilo za nas.

Toda silneja ko skala sredi morja in hrast vrh gore, je bila zvestoba našega kmeta v Istri. Vztrajal je in na dan volitev je glasoval za nas.

Nič ni pomagalo, da so fašisti zastražili vse dohode k voliščam, nič niso izdale njihove grožnje, nič niso zalegle njihove sleparije, narod je vztrajal in v Istri je on izvoljen naš človek.

Tedaj pa je zbesnela sodrga in se navalila na vasi, da z ognjem in mečem maščuje zvestobo. V grozi so gledali naši kmetje v bodočnost in snoznali, da ni rešitve zanje. Pogin jim je bil zapisan in zato so poskusili obumno sredstvo.

Razbili so cesto, da ne bi prišli fašistovski avtomobili v vas in nekaj fašistov je tako doletela pravična kazen. Toda skoraj so prišli novi avtomobili in vsa vas je bila obkoljena.

Tedaj pa se je pričelo fašistovsko maščevanje, tako grozno in tako podlo maščevanje, kakor ga

ne zmore tudi najbolj podivjan morilec.

Vse moške so odpeljali v ječo, ki ni drugo kot najokrutnejša mučilnica, vso vas so požgali, uničili vse, kar so le dosegli, ženam pa so trgali otroke z naročij in pred njihovimi očmi lomili otrokom kosti!

Tako je divjala v 20. stoletju laška sodrga nad našim kmetom, laška vlada pa je gledala in celo nagradila podivjane zločince.

Slovenski kmetovalec! Od krvi prepojena zemlja kliče k Tebi, od obupa potrte sirote se obračajo k Tebi: Ne zapusti teh, ki so preganjani, ker so Tvoje krvi.

Klic zatiranih je božji glas, gorje tistemu, ki ga presliši. Zato pomagajte, moške in žene, zaradi ran trpečega ljudstva pomagajte!

Jugoslovenska Matica v Ljubljani je mati zatiranih Primorcev. Postanite njeni člani, podprite jo z denarnimi doneski, da rešite naš narod pred poginom!

Vaša sveta dolžnost je to in večno pogubljenje Vam, če je zakrknjeno Vaše srce, kadar ječi brat v trpljenju.

Zato pristopajte k Jugoslovenski Matici! Rešite zatirane! Zaradi svoje časti storite to!

Delo za primorske brate.

Naša Jugoslovenska Matica, ki je ustanovljena za obrambo primorskih rojakov, je imela dne 29. maja svoj občni zbor, ki je bil številno obiskan iz vse Slovenije in ki je ponovno utrdil ljubezen za neosvojbene brate.

Rodoljubi vseh strank so se ta dan sešli k skupnemu delu in velika ljubezen do naših najbednejših jih je združila v visokem cilju. Zato pa je bil tudi potek občnega zbora sijajen in veličastna manifestacija naše narodne misli.

Občni zbor je otvoril predsednik Jugoslovenske Matice g. doktor Vladimir Ravnihar, prisrčno je pozdravil vse navzoče in se toplo zahvalil vsem, ki so pomagali Jugoslovenski Matici pri njenem požrtvovalnem in potrebnem delu. V daljšem govoru je nato pojasnil kulturne naloge Jugoslovenske Matice. Z viharim odobravanjem so sprejeli zborovalci njegov lep in srce povzdigujoč govor.

Tajniško poročilo je nato podal tajnik g. Mahkota. Jugoslovenska Matica šteje v Sloveniji 53 podružnic z nad 12.000 člani. Dalje se pripravlja ustanovitev 28 novih podružnic, da bo skoraj vsa Slove-

nija organizirana v okrilju Jugoslovenske Matice. Vse delo v Sloveniji vodi pokrajinski zbor, ki vodi iz svoje srede pokrajinski odbor. Glavno društvo se nahaja v Beogradu. V Zagrebu, Osijeku, Splitu, Sarajevu in Mostarju pa so glavne podružnice. Poleg podružnic, ki so steber Matičnega delovanja, je znatno pomagalo Jugoslovenski Matici učiteljstvo, ki je izvedlo med ljudskošolsko mladino par nad vse uspešnih zbirk. Tako ob Veliki noči akcijo pirhov, ki je dala 125.000 kron. Tajnik omenja nadalje ostalo delo Jugoslovenske Matice, ki je jasno pokazalo, da je Jugoslovenska Matica mati neodrešenih.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela Jugoslovenska Matica do 1. maja nad en milijon kron dohodkov, od katerih je plodonosno uporabila nol milijona kron. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci obe ugodni poročili.

Sledile so na to volitve pokrajinskega odbora. Na predlog dvornega svetnika Regallyja je bil med viharim odobravanjem vsega zbora izvoljen za predsednika g. dr. Vladimir Ravnihar. V odbor pa: dvorni svetnik Regally (podpredsednik), odvetnik dr. Puc (podpredsednik), gospa dr. Tavčarjeva (podpredsednica), Karol Mahkota (tajnik), dr. France Vodopivec (blagajnik), dr. Fornazarič, dr. Debeljakova, inž. Kosmač, Jernej Kopač, dr. Lončar, akad. Ribarič, Černej Ljudevit (Celje), Mohorko in gdč. Poljančeva (Maribor), Skala Anton (Savinjska dolina), Vinko Šarona (Ptuj), Ivan Masten (Gorenjsko), Slatnar (Kamnik), ravnatelj Wester (Dolenjsko), dr. Kandare (Posavje), notar Tavzes (Notranjsko). Za namestnike pa so bili izvoljeni: Julče Novak in gdč. Stupica (Maribor), prof. Vajda (Ptuj), Vinko Stopar (Savinjska dolina), dr. Dornik (Celje), Kolar (Gorenjsko), Čeh (Kamnik), Završnik (Dolenjsko), glavar Podboj (Posavje) in Gornik (Notranjsko).

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, ki je ponovno manifestirala patriotizem zborovalcev.

Jugoslovenska Matica je z občnim zborom opravičila vse v njo stavljene nade, opravičite sedaj tudi Vi nade, ki jih stavi v Vas Jugoslovenska Matica.

Pristopajte k njej, postanite njeni člani in njeni neumorni podporniki. Storite svojo dolžnost!

LISTEK.

MANICA:

Med sosedi.

«Jurež, čakaj me no, čakaj! Nekaj ti povem. Najbližja soseda sva si in prijatelja sva bila vedno, to je res. Ali kar ne gre, pa ne gre in zamera gori ali doli. Veš, pri nas smo pošteni in naša hiša — ne da bi se hvalil — je najtrdnjša daleč naokoli.»

Jurež je postal in se okrenil: «Sosed Jakelj, kaj hočeš s tem?»

«Kaj hočem? Nič drugega nego to, da dotrobiš svoji hčeri Franici, da je ona bajtarsko dekle, naj torej ne zapeljuje mojega Janeza, ki ga nikdar imela ne bo!»

«Kdo zapeljuje, kdo?» Jakelj, pazi kaj blebečeš! Četudi sem bajtar, prosil še nisem nikogar nič, in moja hči se ni ponujala še nikomur. Raje prepovej svojemu gump-

cu, da bi hodil še dalje travo tlačiti pod naše okno, kajti če jaz le enkrat še naletim nanj, gorje mu!»

«Ha, ha, kaj boš neki naredil, ti žaba.»

«Toliko še vedno kakor ti, krola!»

In moža, do sedaj vedno najboljše prijatelja, sta se ločila z najhujšim sovraštvom v srcu.

«Dekle, da me daš nikdar odgovora tistemu gumpcu in če pride sleparit pod okno, me poklič, da mu telebim golido gnojnice v obraz,» je zabičeval hčeri razjarjeni Jurež.

«Janez, pusti v miru tisto punčaro tamle, če ne, se lahko zgodi, da bo za menoj namesto tebe gospodaril kdo drugi,» je pestil svojega sina ošabni in razžaljeni Jakelj.

Odslej je med sosedoma zavladala mržnja in sovraštvo in dvoje ljubečih src je bilo uničenih za vedno.

Za vedno ...?

— — — — —

Troje let je zbežalo v večnost. Sosea Jakelj in Jurež, oba že počivata tam za pokopališkim zidom. Ker se po tistem prepiru nikakor nista mogla več urav spoprijazniti, je menda hotela usoda, da si postaneta zopet najbližja vsaj po smrti. Ker sta namreč umrla komaj štirinajst dni narazen, je naneslo tako, da so ju pokopali eden tik drugega.

Vsako nedeljo pa se ob teh dveh grobovih ustavlja in iskreno moli za dušni mir dragih pokojnikov, mladi in srečni par — Jakeljev Janez in mila mu ženica Jureževa Franica.

Zrinjsko-Frankopanska proslava v Zagrebu.

Povodom 300letnice rojstva Petra Zrinjskega in 250letnice smrti Zrinjskega in Frankopana je Matica hrvatska priredila pretečeno nedeljo slavnostno akademijo.

Dvorana Sokola je bila nabito polna odličnega občinstva, zastopnikov prosvetnih in kulturnih društev ter akademične omladine. Profesor dr. Bazala je v jedernatem govoru očrtal narodno borbo Zrinjskega in Frankopana s kulturno-zgodovinskega, prof. dr. Bosanac pa s književnega stališča.

Tretji govornik je bil dr. Trumbić, ki je pri tej priliki govoril kot politik. Kri borcev za narodno svobodo — izvajal je govornik, je rodila sad: po 250 letih se je zrušil prestol osovraženih Habsburgovcev. Potomci cesarja Leopolda so našli sedaj zavetje v oni Švici, katero je Leopold z vsemi silami zatiral. Sedaj Habsburgovci s svojimi generali lahko kujejo zaroto proti nam, ali Jugoslavijo čuva genij Petra Zrinjskega. Naše osvobodjenje in ujedinenje moramo izgraditi v pravni in kulturni organizem. Narodni duh še ne dominira popolnoma v našem življenju. Imamo še mnogo tujega duha, na-

Dopisi.

Iz Železnikov. Enajsti redni občni zbor Sodarske zadruge v Železnikih se vrši v nedeljo, 12. junija t. l. ob štirih popoldne v posebni sobi Thalerjeve gostilne. Več pove današnji oglaš.

Krmelj na Dolenjskem. Iz Krmelja sem dobil dopis za »Domovino«, ki ni podpisan. Zato ne vem, kdo mi ga je poslal. Ker ne morem dati uredništvu na razpolago informacije, ne da bi vedel, od koga prihaja, prosim, da v prihodnje dopisnik pošlje dopis naravnost na uredništvo, vselej pa navede tudi svoje ime, ker mora imeti uredništvo gotovost, da poročilo odgovarja dejstvom. — F. M.

Žiri. Naše društveno življenje se jako lepo razvija. Naše telovadno društvo Sokol skrbi po vseh svojih močeh za telesno in duševno izobrazbo naše mladine. V dvorani Sokolskega doma se goji redno telovadba, katere se mladina z veseljem udeležuje. Dramatični odsek nam je priredil v zimskem času več dobro uspelih gledaliških predstav na splošno zadovoljnost občinstva, katerega je bila vselej polna dvorana. Sokol ima tudi bogato knjižnico s knjigami leposlovne in poučne vsebine za naraščaj in odrasle. Radostno je opazovati, s kako nestrpnostjo čakajo ob času izposojevanja knjig dorasli in nedorasli, zlasti dekleta, na knjige, kar je vsekakor velikega pomena in ne bo ostalo brez ugodnega vpliva na naš bodoči rod. — V poletnem času se prirejajo na prostem javni nastopi s telovadbo, za katero vlada povsod veliko zanimanje. Vse, kar je dobrega, nepokvarjenega ljudstva, pohiti gledat in pozdravljat mladino, ki hrepeni po najvišjih idealih človeštva, po vsestranski telesni in duševni izpopolnitvi, po bradstvu in napredku. — Dne 29. maja se je vršil izlet v Rovte nad Logatcem, ki se je kljub deževnemu vremenu dobro obnesel. Opustila se je samo telovadba na orodju vsled nezanesljivosti vremena. Izlet, katerega so se udeležili tudi vrli Logatčani, je kljub zlobno hujskajočemu »Domoljubovemu« dopisu iz Rovt moralno in gmotno uspel. Omejeni hujškač, ki je stresel svoje budalosti v »Domoljuba«, spada v vrsto onih ljudi, ki so se za časa vojne navduševali za korumpirano Avstrijo in za vojno. To so tisti ljudje, ki nosijo Boga le na jeziku, v srcu pa hinavsko zlobo in bližnjega uničujočo zavist. To so zahrbtniki,

ki prikrivajo svojo zlobnost z verskim plaščem poštenosti in svetosti, druge, poštene in odkrite ljudi pa hinavsko nazivajo brezverce. Razvoj bo šel mimo njih in zmaga bo ideja, ki zmagati mora. Naši mladini kakor vsem voditeljem in vaditeljem Sokola, ki se žrtvujejo vzvišeni ideji, pa kliče mo: »Le krepko naprej!«

ša inteligenca ni narodna, marveč je proizvod tujega vpliva. Ni treba borbe med mestom in selom. Mesto je treba vrniti narodu, a selo povzdigniti. Selu je treba dati kulturo. Selo in mesto — oba sta naša. Z delom moramo vrniti mesto narodu, a selo kulturi. Pred nami so veliki socialni in ekonomski problemi. Mi smo na važni poziciji ob Donavi in Jadranu; po njej prehajajo svetovni interesi in komunikacije. Mi smo točka, ki je na poti ekspanzivnosti Nemčije, Italije in Madžarske. Obdržali se bomo le, če iz tega naroda ustvarimo močno enoto in zato moramo vsi biti prožeti z idejo, da za nas ni rešitve drugod, kakor samo v državnem in kulturnem ujedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Petar Zrinjski se je zaklel, da nikdar ne bo tujec zavladal nad narodom. To naj bo tudi zaobljuba nas vseh!

Občinstvo je priredilo govorniku velike ovacije.

Dobrepolje. Tudi k nam je enkrat posijalo nekoliko solnca. V nekdanji tako črni dobrepoljski občini je začela zmagovati naprednost. Ustanovil se je Sokol, ki pridobiva vedno več članov. Vsa čast zavednim možem, v prvi vrsti g. Ivanu Štehu, ki je dal »Sokolu« na razpolago svojo lepo dvorano. G. Šteh je bil izvoljen tudi za starost »Sokola«. Bil je seveda ožen v stehi. »Orli« so se morali preseliti iz dvorane ter so prenesli svoje gnezdo drugam. Najhujše je zadelo to dobrepoljskega kaplana. Začel je agitirati proti »Sokolu«, hodil od človeka do človeka ter jim prigovarjal, naj se za božjo voljo ne vpišejo v »Sokola«. Dosegel pa je ravno nasprotno. Nekaterim mladeničem je celo zažugal, da jim ne da odveze, ako ne odstopijo od »Sokola«. Toda vse skupaj nič ne koristi. »Sokolov« in »Sokolic« je vedno več. Upamo sedaj, da bo naš »Sokol« zbrisal z naše občine tisti črni madež, po katerem so nas nemilo sodili naši sosede. — Pri občinskih volitvah si je naš kaplan skoraj zbrusil pete. Za njega bo tudi zelo potreben kancelarparagraf, kajti on se brani priti z Bogom v hišo naprednega kmeta. Seveda pa se ne brani, kadar pride po biro. Glede bire pa mu je vsaka hiša dobra, saj da mu kaj dajo.

Rogatec. Dne 2. t. m. se je vršila slovesna zaobljuba novih županov in svetovalcev rogaškega okraja. Pri tej priliki je imel tujski okrajni glavar dr. Pirkmajer na navzoče daljši nagovor, v katerem jih je opozarjal na dolžnosti, ki so jih prevzeli z izvolitvijo. Imeti morajo pred očmi ne samo dobrobit občine, ampak tudi vse države. Našo novo kraljevino moramo braniti z vsemi močmi in jo ščititi zlasti proti onim, ki na tihem rovarijo proti njej. Starosta slovenskih županov v rogaškem okraju, Vinko Žurman, se je zahvalil glavarju za pomenljive besede in naglašal, da rogaški okraj še ni imel tako vestnega glavarja, kakor je sedanj.

V Šmarjeti na Dolenjskem so bili za župana kakor za vse štiri občinske svetovalce izvoljeni kljub pritisku in prevaram od nasprotne strani sami pristaši SKS.

Velika Loka. Pri županskih volitvah je bil izvoljen za župana pristaš SKS Alojz Gliha.

Laško. Za župana je bil izvoljen z 12 demokratičnimi glasovi odvetnik dr. Fran Roš; štirje klerikalci so oddali prazne glasovnice. Tudi vsi štirje svetovalci so demokrati.

V Kamniku so 31. maja našli šolski otroci sredi Bistrice utopljenca. Soda komisija je dognala, da je utopljenec neki neznan, okoli 60 let star berač, ki je najbrže ponesreči padel v reko, kar dokazuje tudi na čelu rana in izpovedbe nekaterih prič.

Vrhnika. Dne 1. junija je velikanski požar v par urah popolnoma uničil veliki Jelovškov kozolec, moderno gospodarsko stavbo. Ostalo je le golo zidovje. Gospod Jelovšek ima škode nad pol milijona, trgovec Kraševac pa 50.000 kron. Trgovcu Ivanu Oblaku je zgorelo 2000 kg sena. Sumi se, da je ogenj zanetila zločinska roka.

Radeče pri Zidanem mostu. Doslej so bile Radeče klerikalna trdnjava, sedaj pa so tam gospodarji komunisti. Pri županskih volitvah 1. junija je bil namreč izvoljen za župana komunist Martinšek z Vrhovega. Tako smo prišli z dežja pod kap.

Raka pri Krškem. Občinske volitve so izpadle pri nas s porazom župnikove

stranke. Samostojna kmetijska stranka je dobila 13 odbornikov, župnikova pa samo 11, vkljub temu, da je njegov generalni štab delal z vsemi sredstvi. Pa kaj se hoče, imeli smo prav dobrega agitatorja za SKS, in ta ni bil nihče drugi kakor naš župnik Škerjanec, ki s svojim besedičenjem v cerkvi odbija ljudi od sebe in jih ne hote sili v Samostojno kmetijsko stranko. Ker je pri volitvah tako strašno pogorel, se je poprijel zadnjega, pa prav nezanesljivega sredstva, namreč pritožb zoper volitev. V pritožbi pa je navedel take neumnosti, da je morala oblast tako pritožbo brez vsakega premišljanja zavreči. Ovadil je tudi neko gostilno, da se je tam na dan volitve popivalo. Resnici na ljubo ugotovimo to-le: Neki njegov pristaš zelo čudne preteklosti je v tej gostilni po vsej sili zahteval vina, češ, da je za smrt žejen. Ker mu ga gostilničarka ni smela in ni hotela dati, mu je prinesla, da se ga odkriža, kozarec jabolčnika zastoj. Popil ga je, in hajd v farovž k generalu Škerjancu zatežit, da se v oni gostilni toči. Ta Škerjanec petoliznik ima pač izvenredne sposobnosti za odbornika. Tista gostilničarka, ki jo je sedaj ovadil, mu je nekoč posolila, ko ni imel še toliko premoženja, da bi si obleko napravil, kar 5000 kron iz gole dohotke, in sicer za več časa brez obresti. Ko ga je pa prosila, naj ji vrne, pa ni dobila od njega prav posebno krščanskega odgovora. In tega moža hoče župnik Škerjanec posaditi celo na županski stolec! Ali bočete, da ga Vam opišemo še natančneje? Pa za enkrat dovolj. Volitve bi za Samostojno kmetijsko stranko izpadle še ugodneje, ako ne bi imela odpadnika. Bivši predsednik krajevnega odbora SKS, Alojzij Tomažin iz Smednika je ubežal pod okrilje klerikalcev. Veliko glasov SKS, je s tem svojim dejanjem odjedel. »Domoljubov« dopisun pravi, da tudi najboljša armada razpade, če je zraven izdajalec, naša pa vkljub temu ni razpadla, ampak zmagonosno šla iz volilnega boja. Župnik v svoji pritožbi navaja tudi to, da so volilci bili od več naših mož podkupljeni s pijačo in da so pijani prihajali na volišče. To ni res, pač pa se je v farovžu na dan volitve jedlo in pilo in da se je v njegovi kleti popivalo celo noč, tako, da so se nekateri gostje šele proti jutru žalostno vlekli proti domu kakor jezenska megla okrog Gorjancev. Nam očita pijačo, pometa naj le pred svojimi pragom, kjer ima dovolj smeti.

Politični pregled.

V ustavotvorni skupščini je bilo sprejeto že šest delov, torej je polovica že prekoračena in ker se vrši podrobna razprava zelo hitro, bo kmalu

ustava sprejeta v svoji celoti

in potem bo stopila tudi v veljavo. Jugoslovani bomo s svojo ustavo lahko zadovoljni in ponosni na njo, ker ona popolnoma odgovarja duhu novega časa. Klerikalci, seveda, to ustavo preklinjajo, ker ona pomeni napredek, klerikalci bi nas pa radi vodili — nazaj.

Predzorni so bili naši klerikalci vedno in čem dalje, tem manj se morejo brzditi. Klerikalni poslanec Barić je v ustavotvorni skupščini naravnost pobalinsko razžalil ministrskega predsednika in ker je bil radi svojega pobalinskega vedenja izključen od treh sej, so

vsi klerikalci zapustili sejno dvorano,

češ, dokler je Barić izključen, tudi oni ne bodo prisostvovali sejam. Mesto, da bi se klerikalci sramovali pobalinstva svojega tovariša, so pokazali, da se s pobalinstvom strinjajo in nobeno čudo ni, ako so izgubili pri drugih poslancih še ono malo spoštovanja, ki so ga morda še uživali.

Doma pa tudi vganjajo klerikalci svojo umazano politiko dalje in

hujskajo proti državi

tako, da bi v vsaki drugi državi vsi že sedeli pod ključem, samo pri nas se prosto gibljejo in zavajajo nepoučeno ljudstvo, ki tuintam še vedno

veruje duhovnikom, četudi so ga ti že tolikokrat goljufali. Sedaj klerikalci najbolj agitirajo za samostojno Slovenijo, da bi oni zopet prišli do korit, ker ljudstvo bi imelo od te »samostojnosti« samo veliko škodo, koristi pa samo klerikalni voditelji in duhovščina. Sicer je pa velika večina našega ljudstva že toliko zavedna, da ne bo nasedla onim, ki so v politiki iskali vedno in samo svoje koristi, kar je dovolj dokazano.

Med našo državo in Italijo se še vedno vršijo pogajanja radi trgovinske pogodbe in drugih vprašanj. V zadnjem času so sicer

Italijani začeli popuščati,

ker so uvideli, da se mi ne damo kratkomalo zadaviti od njih, ampak sporazum vseeno ne bo še tako kmalu dosežen, ker se Italijani še vedno niso naučili gledati v naši državi ravnopravnega činitelja, ki sklepa trgovinske pogodbe zato, da ima od njih nekeke koristi in ne škodo. Pa prišel bo čas, ko bodo Italijani tudi to sprevideli, samo trdni moramo biti in ne odnehati.

Med zmagovitimi velikimi silami zapadne Evrope še vedno ni prišlo do sporazuma

radi Gorenje Šlezije,

kjer je pri plebiscitu večina glasovala za Nemčijo in za Poljsko manjšina. Poljaki so bili pri tem tako ogoljufani kakor mi na Koroškem in zato hočejo Francozi, da bi Poljaki dobili vsaj oni del dežele, kjer se je večina prebivalstva izrekla za Poljsko. Angleži so proti temu in so bolj za Nemce, Italijani so pa — kakor navadno — švigašvagi in bi tudi v tem vprašanju radi sedeli na dveh stolih. Upati je, da se bratom Poljakom navzlic vsem težavam in oviram vseeno posreči dobiti vsaj oni del Gornje Šlezije, ki je nesporno njihov, kakor z gotovostjo pričakujemo tako rešitev tudi v koroškem vprašanju, kjer se je nam zgodila velika krivica. Menda ni več daleč čas, ko zasije našim koroškim bratom zlato solnce jugoslovanske svobode, kakor bodo tudi gornješlezjski Poljaki rešeni nemškega suženjstva in ujedinjeni s svojo svobodno narodno državo.

V Rusiji pa naprej vse vre in v Vladivostoku so ustanovili

samostojno rusko državo,

ki se razteza čez velik del Sibirije, odkoder so pregnali boljševike. Pa tudi v boljševiški Rusiji se vse menja, ker so sami voditelji boljševikov začeli uvidevati, da z dosedanjim načinom vladanja ne pridejo daleč. Zato so začeli popuščati na vse strani in dajejo ljudstvu, ki so ga dosedaj kruto zatirali in uničevali, vedno večje pravice. Da bi se le čimprej preporodila naša slovanska Rusija in postala zopet močna in silna! Tudi mi bomo potem lažje dihal in bomo lahko spregovorili tudi z Lahi odločno besedo!

Ogromna stavka na Angleškem.

Že dva meseca se nahaja Anglija v veliki stavki premogovnih delavcev. Angleški rudarji, zaposleni v ogromnih rudnikih, so zahtevali zvišanje svojih plač, in to v taki meri, da bi to zvišanje povzročilo znatno podražitev premoga in zaradi tega tudi vseh industrijskih izdelkov v angleškem kraljestvu. Lastniki rudnikov, ki vidijo, da se cene za vsakdanje življenjske potreščine polagoma znižujejo, niso hoteli pristati na povišek plač, ki so ga zahtevali premogarji. Zato so slednji stopili v štrajk.

Število stavkajočih rudarjev je ogromno. Znaša 1 milijon in 250 tisoč delavcev. Če računamo, da ima vsak stavkajoči premogar po tri do štiri družinske člane, vidimo, da je stavka premogarjev potegnila s sabo okoli 5 milijonov angleškega delavskega ljudstva.

Anglija je dežela neomejeno razvitega in čvrsto organiziranega

kapitalizma. Ima pa zato v sebi najbolj razvite delavske organizacije. Zato se lahko smatra, da se moči obeh nasprotnikov bogatih delodajalcev in delavcev v sedanji stavki približno enako močne, zaradi česar je boj še bolj težak in zapleten.

Pravi vzrok angleške premogarske stavke tiči v krizi angleškega gospodarstva. Pred vojno je bila Anglija po svojem premogovnem bogastvu prva država na svetu. Zalagala je s svojim premogom veliko držav na svetu. Danes so jo pri izvozu premoga prekosile ameriške Zedinjene države. Ameriški premog je cenejši ter dela angleškemu hudo konkurenco. Pa tudi v Franciji, ki se je po svetovni vojni pridobila ozemlje, ki je na premogu jako bogato, je začela delati angleški premogovni industriji konkurenco. Pred vojno so Angleži izvažali svoj premog tudi v Francijo. S pridobitvijo novih ozemelj pa je Francija dobila tudi nove lastne premogovne vire, tako da ima sedaj za svoje potrebe premoga dovolj, ter da ta premog celo izvažajo.

Naravno je torej, da je edini izhod velesile Anglije iz premogarske krize ta, da se premog poceni. Zato je treba zboljšati obratovanje in zmanjšati stroške za pridobivanje premoga. Najbolj enostavno in preprosto sredstvo za pocenitev premoga bi bilo po mnenju rudarskih podjetnikov znižanje plač. Delavci pa nikakor niso voljni, da bi se to vprašanje rešilo samo na njihov račun.

To so torej vzroki ogromnega mezdne gibanja angleških rudarjev, ki zahtevajo, da bodi plača delavcem v vseh premogovniških enaka ter naj zato podjetniki bolj razvitih in dobičkanosnih rudokopov odstopijo del svojega neizmernega dobička podjetnikom šibkih in zaostalih premogovnikov. Veliki angleški industrialci seveda na to zahtevo delavstva nočejo pristati in tako gre stavka naprej. Koliko časa bo še trajala, ni mogoče reči; ugotoviti se da samo to, da so dosedanji poizkusi angleške vlade, da bi se med lastniki premogovnikov in med rudarji dosegel sporazum, ostala brezuspešna. Od ugodne rešitve angleške premogarske krize pa ni odvisna samo gospodarska bodočnost angleške države, temveč tudi padanje cen industrijskih izdelkov na vseh svetovnih trgih.

Gospodarstvo.

= Ne hodite v Ameriko! Ameriški parlament je sprejel novo postav o priseljevanju, ki bo veljala do konca leta 1922. Po tej postavi je določeno, koliko prebivalcev in kake države se sme v enem letu vseliti v Zedinjene države. Iz dežel bivše Avstroogrske (t. j. iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, dela Poljske, dela Jugoslavije, dela Rumunije ter dela Italije) se sme priseliti na leto v Zedinjene države le 50.000 oseb. — Amerika se brani priselitve vsled tega, ker je prenapolnjena in bi novi priseljenci ne dobili dela. Naj se torej naši ljudje nikar ne spuščajo preko morja v negotovost.

= Cene živini v Mariboru. Na svinjski sejem, ki se je vršil dne 3. t. m., je bilo pripeljanih 187 prašičev in tri koze. Cene so bile sledeče: plemenske svinje kilogram žive teže 26 do 30 kron, polpitane 28 do 30 kron, mladi šest do osem tednov stari prašiči 150 do 300 kron, večji spomladanski 400 do 500 kron, jesenski 600 do 1000 kron. Kupčija je bila jako živahna.

= Promet bankovcev v naši državi. Dne 22. maja je bilo v naši državi v prometu za 3 milijarde 657 milijonov 212 tisoč 15 dinarjev bankovcev.

= Cene železu in železnim izdelkom v Češkoslovaški so se s 1. junijem znatno znižale.

= Naš delež na zlatu Avstro-Ogrske banke. Z Dunaja se je vrnila komisija finančnega ministrstva, ki je prinesla s seboj 10 milijonov zlatih kron kot predujem za tisti del imovine bivše Avstro-Ogrske banke, ki ima pripasti naši državi. Denar je že v zakladnici Narodne banke.

= Nemčija ima za letos dovolj žita. Kakor se uradno objavlja, je letošnja potreba krušnega žita v Nemčiji do nove žetve krita.

= Potreba soli v posameznih pokrajinah Jugoslavije je približno sledeča: Srbija 45.800 ton, Hrvatska in Slavonija 27.100 ton, Bosna in Hercegovina 29.300 ton, Vojvodina 13.400 ton, Slovenija 12.700 ton, Dalmacija 6200 ton in Črna gora 2400 ton.

Beleške.

b Italijani bodo izpraznili nadaljnje nam pripadajoče ozemlje v Dalmaciji. Kakor poročajo listi, bodo izpraznili Italijani drugo cono dne 15. t. m.

b Vlada ne bo potrdila komunističnih županov. Ker so se po nekaterih slovenskih občinah izvolili za župane komunisti, je vlada sklenila, da ne odobri izvolitev teh komunističnih županov. Vlada utemeljuje ta ukrep s tem, da se javna oblast ne more izročiti osebam, ki odkrito agitirajo za nasilen prevrat v državi.

b Otvoritev italijanskega parlamenta je dne 11. t. m. Fašistovska parlamentarna skupina je sklenila, da se udeleži svečane otvoritve rimskega parlamenta.

b Predsednik demokratske stranke. V Beogradu se je konstituiral glavni odbor demokratske stranke za vso našo državo. Predsednik glavnega odbora, oziroma stranke je Ljuba Davidović.

Novosti.

*** Regent Aleksander v Londonu.** Prestolonaslednik regent Aleksander je odpotoval iz Pariza v London. V Beograd se povrne v drugi polovici tega meseca.

*** Naš poslanik v Pragi gosp. Ivan Hribar** je prispel v Beograd ter je bil v soboto sprejet od ministrskega predsednika Pašića.

*** Poljedelski minister v Ljubljani.** V Ljubljano je došel te dni poljedelski minister gosp. Ivan Pucelj v spremstvu načelnika v poljedelskem ministrstvu g. Miloša Stiblerja.

*** Sprejemni dnevi pri predsedništvu deželne vlade.** Predsednik deželne vlade sprejema odslej stranke vsako sredo in soboto od 10. do 13., podpredsednik deželne vlade pa vsako sredo in petek istotako od 10. do 13.

*** Novi načelnik oddelka za Slovenijo.** Za načelnika oddelka za Slovenijo v ministrstvu za notranje zadeve je imenovan dr. Fr. Svetek, ki je potem, ko je dr. Baltič postal predsednik deželne vlade v Ljubljani, vodil te posle.

*** Poverjenik za javna dela dipl. agr. A. Jamnik** sprejema stranke redno vsako sredo in vsako soboto od 9. do 13. ure na Turjaškem trgu 1/II.

*** Izvolitev župana v Ljubljani.** V sredo se je vršila v Ljubljani volitev župana. Demokratski kandidat dr. K. Triller je dobil pri tretji volitvi 19 glasov, a narodno - socialistični kandidat Anton Pesek z narodno - socialističnimi, klerikalnimi, komunističnimi in socialno - demokratičnimi glasovi 28 glasov, ena glasovnica je bila neveljavna. Izvoljen je bil torej za župana narodni socialist Anton Pesek.

Za podžupana pa je bil izvoljen socialni demokrat dr. Ludovik Perič. — Zvečer istega dne so narodni socialisti priredili novoizvoljenemu županu pred njegovo hišo ovacije z godbo in seveda s krikom in vikom. G. Pesek se je svojim pristašem z okna ves ginen zahvaljeval. No, ponosen pa g. Pesek na svoje županovanje ne bo mogel biti, ker so mu med drugimi pomagali na županski stolec glasovi dveh najbolj žalostnih strank, to je klerikalne in komunistične. Pravijo, da bo Ljubljana dobila sedaj svojo posebno zastavo, to je plavo - rdečo - črno. (Plavo pomenijo narodni socialisti, rdečo socialni demokratje in komunisti, črno pa klerikalci.) Sicer pa menda sedaj narodni socialisti niso več plavi, ker je g. Pesek ob priliki ovacij izobesil rdečo zastavo, pač menda ne sebi v »čas in slavo«, temveč socialističnim in komunističnim glasovom. Izobesiti bi moral iz hvalečnosti do klerikalcev tudi papeško zastavo. Sedaj so torej gospodarji občine tisti ljudje, ki so svoje dni najbolj kričali proti občinskemu gospodarstvu. Sedaj se lahko izkažejo. Bomo videli, če bodo znali delati čudeže, kot je Bog ustvaril svet iz nič.

*** Županske volitve.** V Stranica pri Konjicah je bil izvoljen za župana soc. demokrat Johann Marinšek; tudi oba svetovalca sta socialisti. Za prvi čas so si socialisti postavili sledeči program: učitelje vreči iz stanovanja, istotako dosedanjega občinskega slugo, bivšemu županu pregledati račune. Sedaj smo mi gospodarji, tako se je izrazil župan Johann. — V Kalobju ob južni železnici je bil izvoljen za župana kmet Fran Zelič iz Vodruška, v Slivnici pri Celju kmet Ivan Čretnik iz Sel, v Lembergu pri Šmarju pa posestnik Janez Lovrenčak, vsi pristaši SKS.

*** Kaj pravi k temu deželna vlada?** Klerikalci v Bohinjski Srednji vasi so se pritožili proti občinskim volitvam. Pritožba je bila vložena že pred približno enim mesecem. Ker ni nobene rešitve in se vsled tega še do danes ni mogel konstituirati občinski odbor, so se stranke že opetovano pritoževale pri deželni vladi. Tam se je pa doznalo, da pritožbe še vedno ni od okrajnega glavarstva. Volilni red čisto jasno predpisuje, da mora okrajno glavarstvo pritožbo tekom osmih dni predložiti deželni vladi v rešitev. Tako posluje okrajno glavarstvo, kadar gre v prilog klerikalcem. Da pa zna okrajno glavarstvo poslovati nenavadno naglo, je pokazalo takrat, ko je šlo za preganjanje naprednih ljudi na Bledu, katerim se ničesar ni moglo dokazati. Takrat je našel gospod okrajni glavar potrebo, da se osebno potruži na Bled in inštalira okrajno glavarstvo v tamošnji občinski pisarni, da z bliskovito naglico zadosti ukazom Brejca. Poslal je med drugimi tako-le vabilo nekemu, ki so ga hoteli klerikalci zašiti: »Gosp. N. N. . . Vabim Vas, da se v svrhu zaslišanja v kazenski zadevi zgledate takoj po prejemu tega poziva v občinski pisarni na Bledu. Ako se pozivu ne odzovete, Vas bodo privedli orožniki. Okrajno glavarstvo Radovljica, na uradovanju na Bledu, dne 6./8. 1920. Hubad m. p.» — Ali deželna vlada soglaša s takim sabotiranjem občinskega odbora in odobrava dvojno mero okrajnega glavarja Hubada?

*** Velika narodna slavnost na Kosovem polju.** Ko bo sprejeta cela ustava, bodo prestolonaslednik Aleksander, vlada in parlament posetili Kosovo, kjer se bo vršila velika narodna slavnost s pregledom čet.

*** Procesija brez dr. Korošca.** Beograjska »Pravda« poroča, da se dr. Korošec na Telovo ni udeležil katoliške procesije v Beogradu, pač pa ji je prisostvoval minister dr. Kukovec, o katerem bo dr. Korošec navzlic temu po štajerskih vaseh kričal, da je brezverec.

*** Trpljenje neodrešenih bratov.** V goriških zaporih se nahaja vse polno slovenskih ljudi, ki so jih zaprli radi kakih malenkosti. Mnogo jih je med njimi, ki čakajo že mesece in

mesece, ne da bi jih zaslišali. Pred kratkim so vsi jetniki protestirali proti temu nečloveškemu postopanju. Kakšnega fašistovskega bandita, ki je prišel v zapor radi požiga, pa kmalu zopet spustijo. — Še hujše, naravnost strašne reči pa se dogajajo v tržaških zaporih, kjer je poleg Slovencev zaprtih mnogo komunistov. Nečloveško trpinčenje teh ujetnikov je končno jelo presedati tudi italijanskim oblastem. Preiskava, ki se je vršila je dognala na 40 ujetniških sledove udarcev s palicami in bičkovkami, dasi je preteklo že dva tedna, odkar so bili pretepeni. Na nekaterih je ugotovil zdravnik tudi sledove brc in globoke zareze od verig, s katerimi so bili zvezani. Ujetniški pazniki so počenjali z ujetniki take stvari, da jih je včasih nemogoče popisati. Tako je moral na paznikovo povelje izpiti neki ujetnik pljuvalnik. Neki drugi ujetnik je moral požreti pljunek, katerega mu je izpljunil v usta neki poživljeni brigadir. Kakor rečeno, je mnogo teh ujetnikov Slovencev. Pri takem trpljenju pač ni čudno, da neodrešeni bratje obupujejo pod italijanskim krutim jarmom in komaj čakajo, da se rešijo laških zaporov in pa fašistov, pred katerimi ni varna pred požigom nobena slovenska hiša.

*** Slovesna otvoritev Sokolskega doma na Viču pri Ljubljani.** Viški »Sokol« je imel v nedeljo svoj sokolski praznik. Otvoril je na najslavnejši način svoj z velikimi žrtvami zgrajeni dom, ki je najlepši spomenik sokolske vztrajnosti in požrtvovalnosti. Slavnosti so prisostvovala sokolska društva Ljubljana, Ljubljana I in Ljubljana II, jezdni odsek, fanfaristi Sokola II in deputacija iz Celja, Trbovelj in Zagorja.

*** Za sokolski zlet v Osijeku,** ki se vrši na Vidov dan (28. junija), se vršijo že velike priprave. Na zletu so-deftuje župe Zagreb, Bjelovar, Banjaluka, Tuzla, Beograd, Novi Sad, Maribor in Osjek, ostale župe se udeleže zleta po možnosti. Tudi češko sokolstvo se udeleži zleta po veliki deputaciji. Pri javni telovadbi bo nastopilo do 2000 telovadcev in telovadk.

*** Škofjeloški sokolski naraščaj** nastopi v nedeljo dne 12. t. m. ob 15. uri na Štemarjih. Ob tej priložnosti bo dana vsem prijateljem sokolstva možnost, prepričati se o velikem napredku naših malčkov od lanskega leta sem. Po telovadbi se vrši istotam ljudska veselica s plesom. Vstopnina za člane 2 din., za nečlane 3 din. Čisti dobiček je namenjen v kritje stroškov za telovadce in telovadkinje, ki se udeleže sokolskega zleta v Osijeku.

*** Romunski napad na naše straže.** Beograjski listi poročajo, da so te dni romunske mejne straže napadle v okolici Vršca naše čete. Romuni so napadli dvakrat, a so bili obakrat odbiti. Zakaj so napadli, ni dognano.

*** Skrivnostni mrliči v Mariboru.** Na mariborski glavni kolodvor je prispelo pred par dnevi iz Pariza 16 mrtvaških krst, ki so bile označene kot preostanki v Franciji padlih srbskih junakov. Krste so bile naslovljene na nek beograjski hotel. Carinarni se je ta nenavadna pošiljatev zdela sumljiva, zato je odredila preiskavo vsebine, trdno uverjena, da se v krstah ne nahajajo mrliči, marveč tihotapsko blago. Odprli so par krst, toda našli so v njih res le preostanke človeških trupel. Skrivnostni transport je bil odpravljen dalje v Beograd. Kakor se je pozneje dognalo, so bili v krstah ostanki 14 v tujini umrlih Srbov in dveh Bolgarov.

*** Železni drobiž veljaven.** Finančni minister je ukazal državnim blagajnicam, naj v bodoče sprejemajo tudi kovani železni drobiž, ki je ostal v

prometu še iz časov bivše avstro-ogrske monarhije. Državne blagajnice bodo sprejemale ta drobiž po njegovi dosedanji vrednosti, t. j. 20 vinarjev.

* **Podpredsednik klerikalne stranke črtan iz odvetniške liste.** Kakor znano, je bil odvetnik dr. Pavel Valjavca radi oskrumbe šestletne deklice pred tukajšnjim deželnim sodiščem obsojen v šesttedensko ječo. Vsled tega je odbor odvetniške zbornice pri svoji zadnji seji Pavla Valjavca, ki je bil podpredsednik izvršilnega odbora klerikalne stranke, črtal iz odvetniške liste.

* **Volitev za obrtno sodišče v Ljubljani.** Rok za pisma naznanila podatkov, potrebnih za sestavo volilnih imenikov, je podaljšan do 15. junija t. l. Vsled tega se bo volitev za obrtno sodišče vršila šele meseca julija.

* **Hudo vročino smo imeli te dni v Sloveniji.** V Mariboru se je zgrudila na tla neka gospodična zadeta solnčarice. O hudi vročini so se pritoževali tudi v Beogradu, Vojvodini in Dalmaciji. Po hudem naliivu, ki smo ga imeli v pondeljek v Ljubljani in okolici, je nastopilo zopet precej hladno vreme.

* **Velika nevihta nad Ljubljano.** V Ljubljani in v okolici je bil v ponedeljek velikanski naliiv, ki je povzročil znatno škodo v nekaterih nasadih in na polju. Med gromom in bliskom je več kot pol ure lilo kot iz škafe. Naenkrat so bile vse ulice pod vodo. Vsi kanalski požiralniki so se zamašili. Ulice in ceste z Grada so nosile velike množine peska in gramoza v mesto. Posebno pri Sv. Jakobu v Florijanski ulici je voda nanesla velikanski kup peska. Florijanska ulica je bila vsa pod vodo. Marijin trg je bil pravo morje. Tudi druge ulice so bile vse poplavljenе. Gosti in močni dež je napravil v nasadih veliko škodo, tako na obrezanih kostanjih v drevoredu pri opernem gledališču. Tam je dež vse mlade veje polomil in vrgel na tla. Na več krajih je treščilo. Na skladidšču ob Ahacijevi in Martinovi cesti je treščilo v akacijo ter jo vso razneslo. Naliiv je trajal kake pol ure. Tramvaj, ki je med naliivom prenehal voziti, je pričel zopet z vožnjo. Na nekaterih ulicah pa so bili zanimivi prizori. Voda je iz kanalov v Florijanski ulici vrgla številno množino podgan, velikih in mladih. Nekatere so bile povsem omamljene. Otroci so začeli te podgane pobijati in jih tudi metati na tračnice cestne železnice, kjer jih je povozil električni voz. V okolici, posebno na Viču, Udmatu in Šiški je naliiv napravil znatno škodo. Ponekod je voda vdrla v kleti.

* **Konec šolskega leta.** Po naredbi ministrstva za prosveto in poverjenosti za uk in bogočastje za Slovenijo je sklep letošnjega šolskega leta na vseh srednjih šolah dne 28. junija, pouk se vrši do 27. junija. Konference se vrše od 30. junija do 3. julija, a spridevala datirana s 4. julijem, se razpošlje po pošti. Novo šolsko leto se začne 10. septembra, in sicer se vrši vpisovanje od 11.—14., cerkvena otvoritev je 14. septembra, a 15. septembra se začne reden pouk. Isto velja tudi za ljudske in meščanske šole, ki se nahajajo v mestih s srednješolskimi zavodi.

* **Nov slovenski obrtnik v Celju.** Na Kralja Petra cesti se je nastanil jermenar in sedlar Alojzij Žerovnik, rodом iz Frankolovega.

* **Prva žrtev letošnjega kopanja v Savi.** V nedeljo je zahtevala Sava prvo žrtev v letošnji kopalni sezoni. Dvanajstletni sinček-edinec Pavleka iz Ljubljane se je hotel kopati v Savi pri Tomačevem. Zgrabil ga je vrtinec in kmalu je izginil v savskih valovih. Našel se je sicer pogumen gospod, ki je skušal rešiti potapljačega se dečka, a brez uspeha.

* **Smrt z revolverjem.** V petek popoldne se je igrala v Kamnici pri Mariboru 18letna zidarjeva hči Elizabeta Oblak z nabitim revolverjem, ki se je sprožil in usmrtil deklico.

* **V duševni zmedenosti si prerezala žile na rokah.** V osebnem vlakcu se je med vožnjo na progi Rakek-Logatec zgodil žalosten dogodek: na povratku iz Amerike si je v duševni zmedenosti prerezala žile odvodnice v zapestju na obeh rokah 35letna Ana Gratiš. V kupeju tretjega razreda je žena mahoma pograbila za nož in si začela rezati žile. Potniki so dogodek šele opazili, ko se je nezavestna zgrudila na tla. V Ljubljani so jo oddali v javno bolnico.

* **Vrtno veselico s petjem priredi pevsko društvo «Zarja» v Tacnu v nedeljo, dne 12. junija ob 8. uri pop. v gostilniških prostorih gospe Ivane Gregorš.**

Ljubljanska porota.

TUJEMU PREMOŽENJU ZELO NEVARNA ČLOVEKA.

Miha Bubnič iz Pregarjev pri Podgradu je zelo nevaren in nepoboljšljiv vlomilec. V družbi ključavničarskega pomočnika Alberta Razgona sta se lansko leto potepala po Savinjski dolini. Izvršila sta nebroj drznih vlovov. Osumljena sta jih 16, obtožena pa sta samo enega, oziroma Bubnič dveh. Dne 30. julija lanskega leta je Bubnič vlomil pri posestniku Karlu Novaku v Zaješovniku in mu odnesel za 12.776 kron raznega blaga. Takoj drugo noč pa je v družbi Alberta Razgona vlomil v trgovino starega Karla Forteye v Kotredežu. Tu sta staremu rudarju, ki ima trafiko in malo trgovino, odnesla nad 700 predmetov najrazličnejše vrste v skupni vrednosti 16.035 kron. Vse stvari sta potem prodala kmetom za sramotno nizke cene. Aretirana sta bila dne 7. avgusta lanskega leta. Miha Bubnič je priznal samo drugi vlom, tako tudi Albert Razgon. Priči Forteyu je zabrusil: «Obesite se na ukradene kravate kar tukaj!» Pred poroto sta bila obsojena: Miha Bubnič na sedem let in Albert Razgon na 18 mesecev težke ječe.

TATVINA.

Nadalje je bil obsojen na eno leto težke ječe delavec France Štiglic iz Škofje Loke, ker je ukradel trgovcu Deisingerju zaboj vžigalic v vrednosti 4800 kron in mlinarju Komotarju štiri vreče pšenice, vredne 2600 kron.

DVA ROKOMAVHA.

Rafael Kosmač in Andrej Rant sta zadnja člana razupite rokovernjske družbe, ki je takoj po polomu in posebno lansko leto strahovito plenila in kradla v Zalogu, Vevčah in drugod po kmetih. Štirje člani te drzne tatinske družbe so že prejeli kazeno od 5 do 15 let. Edino gori omenjena sta se še doslej skrivala pred oblastmi. Razprava pred poroto pa je bila preložena, ker ni došel k razpravi eden obsojenih, kot priča vabljenih rokovernjskih članov.

DVA MLADA TATOVA.

Po polomu sta zakonska Geisler, češkoslovaška državljana, pri gozdarju Kendi v Zagorici na Bledu shranila vse svoje pohištvo, obleko, perilo in opremo. Zaboji so bili shranjeni v hlevu. Marija Kenda je meseca avgusta lanskega leta poslala vse zaboje v Ljubljano, da jih zakonska Geisler odpremita na Češkoslovaško. V Ljubljani so zaboje pregledali na carinarnici in z velikim začudenjem zapazili, da so nekateri napolnjeni s kamenjem. Tatvino sta izvršila nedoletna brata Gabrijel in Stanko J., pri katerih so doma na Bledu tudi našli vse stvari. Škoda je znašala 23.430 K. Pred poroto je bil starejši brat Gabrijel J. obsojen na eno leto težke ječe, mlajši Stanko J., ki tedaj še ni imel 14 let, pa oproščen, ker so porotniki soglasno zanimali njegovo krivdo.

ZAPUŠČEN MOTOR SO SI PRILASTILI.

Na Uhanci v Bohinjski dolini je v razdrapani baraki stal dinamo-stroj, vreden nad 20.000 K. Stroj, ki je bil last Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo, so kmeti fantje Pavel Ambrožič, Ludovik Berc, Jože Berc ml., Matevž Čop in Franc Iskra demontirali in na vozu odpeljali na Bercevo dom. Posestnik Jože Berc je dal fantom voz in konje na razpolago, Simon Ambrožič pa je v Ljubljani mešetaril, da bi motor kje prodal. Obtoženci so priznali dejanje, zagovarjali pa so se, da so stroj v dobri veri smatrali za «zapuščeno stvar», ker se zanj nihče ni brigal. Izključili pa so vsako udeležbo zadnjih dveh obtožencev. Jože Bers st. in Simon Ambrožič sta v svojem zagovoru pripomnila, da je bilo v Bohinjski dolini vse polno vojnega blaga razmetanega, nekaj so ga ljudje pospravili, nekaj pa se ga je pokvarilo. Simon Ambrožič pa je še drastično pristavil: «Jaz sem s svojimi sinovi napravil skupno 21 let vojne. Izgubil sem nogo. Mislil sem s strojem kaj zaslužiti.» Porotniki so pri vseh obtožencih soglasno zanimali krivdo, nakar so bili vsi oproščeni.

RAZBOJNIKI-BOLJŠEVIKI.

Začetkom februarja 1919. je okoli polnoči potrkala na okno samotne kočice Frančiške Krivec v Babni gorici pri Laverici večja rokovernjska družba pod vodstvom zloglasnega razbojnika Mlakarja. Žena je bila sama doma z dvema otrokoma. Na njo so med drugim kričali: «Smo boljšeвики iz Rusije, odprla baba!» Prestrašena žena jim je odprla. Naštemljeni in oboroženi so sedli za mizo ter robantili: «Donesi večerjo!» Dala jim je svinjsko glavo in kruh. Ko so se nasitili, so nekateri ostro z orožjem v roki zavpili: «Sedaj pa denar sem!» Pobrli so ji 400 kron, mnogo masti, mesa in drugih stvari. Pozneje so jih prijeli. Bila je petorica. Toda vsi so ušli preko demarkacijske črte. Na demarkacijski črti jih je ustavila orožniška patrulja. Orožnikom pa je pokazal vojaško legitimacijo kapral Jože Guzelj: «Mi smo vojaška patrulja in iščemo one lopove!» Bilj so namreč vsi vojaško opremljeni. Mejo so nato prekoračili. Posrečilo se je pozneje, prijeli trojico teh «boljševikov». Zaradi gorjenja ropa so bili pri porotni razpravi obsojeni: Andrej Rode iz Vrhnike na tri leta en mesec, France Anžič iz Štepanje vasi na tri leta in dva meseca in njun pomočnik K. H. na tri leta težke ječe.

ROP PRI KOLINSKI TOVARNI.

Pri popoldanski porotni obravnavi istega dne sta bila oproščena od obtožbe zaradi hudodelstva ropa Ferdinand Kučera in France Zakotnik, ker so porotniki z večino glasov zanimali krivdo. Omenjena sta bila obtožena ropa, ki je bil izvršen nad Hrvatом Ivanom Moharjem pri prelazu na Martinovi cesti v bližini Kolinske tovarne. Moharju je ropar odnesel nad 3000 kron. Oba sta bila že dvakrat pred poroto, a je bila vselej razprava preložena. V preiskovalnem zaporu sta bila eno leto.

TATVINE V SZANTNERJEVI TRGOVINI V LJUBLJANI.

Tvrdka Franc Szantner, trgovina s čevlji v Šelenburgovi ulici, je lanske poletje nepričakovano odkrila velike manipulacije s čevlji. Dve, v trgovini zaposleni prodajalki sta priznali, da sta v času od 1. avgusta 1919. do 1. julija 1920. vzeli tvrdki Szantner 397 parov čevljev v skupni vrednosti 123.154 kron. Njiju aretacija je že svojedobno vzbudila veliko

senzacijo. Obtoženki sta Ana Domiter, rojena 1895. v Celju, sprevednikova hči, stanujoča v Gledališki ulici št. 7, in Ivanka Goršič, rojena leta 1888. v Ljubljani, hčerka čevlarskega mojstra. Obe obtoženki sta glasom obširne obtožnice na več načinov si znali prilastiti in prodajati tvrdkine čevlje. Včasih je Goršičeva kot blagajničarka dala izkupiček v blagajno, a na blagajniškem listu je namesto zneska stavila le ničle in potem zopet vzela denar iz blagajne. Dalje sta iz založne knjige brisali dotične čevlje in jih odnesli domov. Tretji način je bil ta, da je Domiter čevlje prodajala proti blagu in je ona to blago pridržala. Na ta način je obdarovala Domiterjeva razne svoje prijateljice in znanke s čevlji, za kar je potem ona dobila raznovrstno blago: Enaindvajset oseb je zapletenih v te manipulacije. Domiterjeva je s pridobljenim denarjem potratno živela. Podpirala je posebno nekega šoferja, kateremu je plačevala za pijančo in jedila in mu posojevala denar. Bil je njen ljubimec. Po poldrugournem zaslišanju obtoženk, ki sta se zagovarjali na svojo revščino in na prekomerne dobičke svojega gospodarja, sta bila zaslišana kot pričici Franc Szantner in Kristina Szantner-Buricz, ki nista nič kaj posebnega izpovedala. Nato je bilo zaslišanih okoli 20 prič, večinoma trgovskih nastavljenk, ki so zamenjavale z obtoženkama blago iz svojih trgovin za čevlječke. Ker so na ta način tudi same zapletene v manipulacije, niso bile zaprisežene. Izpovedale niso ničesar novega. Tekom zaslišanja se je dognalo, da je prirejela ena izmed prič v svojem stanovanju cele pariške večere, ki so se jih udeleževali mnogi člani ljubljanske družbe. Po zaključenem dokazovanju so porotniki potrdili krivdo Ane Domiter, zanimali pa krivdo Goršičeve. Ta je bila zato oproščena, Domiter pa obsojena na devet mesecev ječe.

KDOR ZNA, PA ZNA.

Delamrznji Jaka Šuštar iz Kamniške občine je kolovratil po širni Sloveniji in prosil milodarov «za nesrečnega pogorelca. Denar, ki ga je na ta način priderjal, ga je sproti zapil. Domačega župana je prevaril, da mu je podpisal bel list in pritisnil nanj občinski pečat. S tem listom je potem prišel v Celje, kjer je dobil zakonatega pisarja, ki mu je za liter žganja napisal, da se «Jaka Šuštar iz Kamniške okolice kot pogorelec priporoča obci milosti in usmiljenosti». Povsod so ljudje napačnemu pogorelcu naklanjali bogate darove. Šuštar je prišel tudi v Novo mesto, kjer so ga prijeli orožniki. Šuštar je napravil tudi več goljufij, tako je trgovca Berganta v Kamniku osleparil za 5.000 kron. Pri porotni razpravi je bil na podlagi soglasnega krivdoreka porotnikov obsojen na dve leti in pol težke ječe.

MLADA, TODA PREBRISANA SLEPARKA.

Za tem je pred porotnike stopila mlada, 17letna Ana Gole iz Velikega Kala pri Novem mestu. Gole je premetena sleparka in tatca. Od bratov, bivajočih v Ameriki, je prejela vozni listek za Ameriko, ki ga je prodala neki Mariji Kumar za 8.000 kron. Obe sta prišli 24. novembra m. l. v Ljubljano. Kumar je njen vozni listek pokazala agentu Simonu Kmetetzu, ki je izjavil, da se Kumar lahko s tem listom pelje v Ameriko. Kumar je nato Goletovi odštela 8000 kron Goletova je s tem denarjem dobro živela. Dne 26. novembra m. l. pa je Gole prišla v Kmetetsovo pisarno in tam zahtevala vozni list, češ, da je njena last. Kmetetz je dal list Goletovi, ki se je hotela nato odpeljati v Trst. Na kolodvoru so jo na zahtevo Marije Kumar prijeli. V okolici Novega mesta pa je izvršila tudi večjo tatvino. Ana Gole je bila obsojena na 15 mesecev težke ječe.

Svetovna vojna.

Dalje.

Zlasti je Slované ljubil,
vedno mislil je na nas,
kaj naš narod z njim je zgubil,
kazal bo poznejši čas.

Oni strel iz Sarajeva
zdaj odmeva čez ves svet,
v naših srcih pa odmeva
glas ogorčenja prevzet:

Maščevanje, maščevanje,
kri zdaj kliče do neba,
srbsko klanje in ščuvanje
naj za vselej se konča.

Kdor želi podatke stvarne,
ta naj kupi za spomin,
iz »katoliške knjigarne«:
»Sarajevski« si »zločin«.

Tam lepo je vse podano
kdo je storil atentat,
širite to knjigo znano,
ki jo vsak bo čital rad.

Kar »Slovenec« je napisal,
to posnel je »Domoljub«
in čitateljem narisal
je še mnogo več izgub.

Tercijalke so molile,
v cerkvah bil je jok in stok.
»Me vse Srbe bi pobile,
pošlji vojsko, ljubi Bog.«

A med tem na Dunaj vozil
se je doktor Šusteršič,
in od daleč je zagrozil!
»Zdaj bom vzel jaz v roke bič.«

Zdaj pokažem liberalcem
in mladinom, kar jim gre,
jaz pomignem le s kazalcem,
drugo fakta govore.»

Z Berchtholdom je konferiral
in sklenila sta tako:
»Kar bo Berchthold komandiral
Šusteršič podpiral bo.«

Ljudstvu se bo razložila
cela situacija,
da se v redu bo zvršila
vsa mobilizacija.

Zato ljudstvo pravočasno
naj o vsem se pouči,
kajti bilo bi opasno,
če odpro se mu oči.

»Midva davno se poznavava«
Berchthold rekel je tedaj,
»vse poplača vam država
kar storite zanjo zdaj.«

Vaša stranka nas podpira —
vojna je zdaj glavna stvar,
nihče vas naj ne ovira,
saj deželni ste glavar.

Ako pojde vse po sreči
damo vam en milijon,
če je vam naslov povšeči,
lahko grof ste in baron.»

Šusteršič je odgovoril:
»Jaz sem avstrijan goreč
mного sem za vas že storil —
rad bi storil vam še več.«

Kar se nas Slovencev tiče,
lahko rekel bi tako
če država nas pokliče —
smo Slovenci vsi za to.

Ker je to zasluga moja,
dajte mi koncesijo,
vsi, ki krivi so uboja,
naj se koj obesijo.

Da je takih več v Ljubljani
rad, nerad, vam pripoznam,
da vam bodo dobro znani
pošljem skupni vam seznam.»

Berchthold mu je roko stisnil
in napravil mu poklon,
Šusteršič pa je zavriskal
sklical shod je v »Union.«

Po Ljubljani so plakati
razglasili ta protest:
»Zdaj je treba pokazati,
kdo še Avstriji je zvest.«

Ker v nevarnosti veliki
je država in njen tron —
pridite, somišljeniki
vsi na shod v »Union.«

Ker po mestu in po kmetih
so vabili jih povsod,
res v nedeljo ob desetih
bil je velik ljudski shod.

Šusteršič (od vseh pozdravljen)
sam besedo je povzel
(ker je bil na to pripravljen)
in tako-le je začel:

Dragi moji poslušalci,
velečenjeni možje,
ker vi niste izdajalci,
dobro veste, zakaj se gre.

Mi smo zvesti državljani,
to vsi veste, da je res,
in mi vsi, ki tu smo zbrani,
smo pristaši SLS.

Da bo vse med nami gladko
(kaj posegal bi nazaj!)
naj pojasnim tu na kratko
naš sedanjí položaj.

V težkem času smo se zbrali,
v srcu nam leži bolešt,
da pred celi svet podali
bomo danes svoj protest.

Kajti velesrbska banda
zagrešila je zločin —
ubila je Franc Ferdinanda —
večen bodi mu spomin!

(Tu donel po vsej dvorani
je ogorčen: fuj, fuj, fuj.)
Njih pristaši so v Ljubljani!
Proč od njih! Bog jih kaznuj!

Sivolasega cesarja,
ki si le miru želi,
ki enakega vladarja
mu pod solncem najti ni,

je zadela ta nesreča,
mi vsi čutimo jo z njim,
in to rana je skeleča,
ki o nji naj govorim.

Ta rak-rana nas razjeda
skoraj trideset že let —
Srb nam preko meje gleda
in nam moti mir in red.

Kajti Srb že po naravi
vam je rojen anarhist,
proti naši pa državi
goni strašna ga zavist.

Mi država smo velika,
tu kultura je doma,
narod vsak se tu olika —
Srb nam pa miru ne da.

Mi smo dolgo potrpeči,
toda kar so zadnji čas
Srbi delati začeli,
to je blaznosti dokaz.

Za reformo sem agrarno
v Bosni jaz načrt podal,
vse sem preštudiral stvarno
in natanko sem spoznal,

da preveč dobrote vživa
v naši Bosni srbski kmet,
tam se vse preveč popiva,
to se vidi — na pogled.

Bosno to osvoboditi
hotel srbski bi hajduk,
celo nas želj rešiti
»sužnih spon in težkih muk.«

Ta predrznost brez primere
in neumnost raznih šem
je zmotila nekatere —
glavo zmedla je ljudem.

In celo v Ljubljani naši,
danes imamo ljudi,
ki so misli te pristaši,
tako daleč smo prišli.

»Narodna Obrana zbrala
je za vojno velik fond,
Srbija se je nazvala
nekak srbski »Piemont.«

Naši znani liberalci
romalji so tja v Beograd,
s srbskimi so izdajalci
tam snovali atentat.

Dolgo skrivaj so ruvali,
zdaj je počil prvi strel,
proti srbski se družali
je za nas ves svet zavzel.

Z nami kronane so glave
vsa Evropa je za nas,
vse udanostne izjave
naše sloge so dokaz.

Narodi so se združili
vseposvobod gre en sam klic:
v krvi bomo zadušili
gnezdo srbskih izdajic.

To tolažba je edina,
ki jo ima naš vladar,
ker njegova bolečina
tudi naša je vsekdar.

Zalostno je, da banditi,
ki razširjajo upor,
vse to delajo v zaščiti,
ki jo nudi srbski dvor.

To morilci so kraljevi,
to je roparska družal,
to so tisti slavonspevi,
ki jih vživa srbski kralj.

Zato kronane se glave
vse enako ne časti,
srbski roke ima krvave —
naš je iz božje milosti.

Srbi niso naše vere
to je nepokoren rod,
in koruptne njih razmere
se že kažejo povsod.

Torej zločin sarajevski
naj ne bo nemaščevan,
za dve žrtvi nam kraljevski
prišel bo plačila dan.

Prišel dan bo povračila
izdajalcem okrog nas,
ura naša je odbila
prišel je osvete čas.

Okrog svojega vladarja
zvesto združimo se mi:
Vse za vero, dom, cesarja
za cesarja drago kri...»

Zadonelo je v dvorani
ploskanje in hrum in šum,
srbofilski prej Ljubljani
v srcu padel je pogum.

Da udanost našo pravo
videl bi vesoljni svet,
odposlali so izjavo
na cesarjev kabinet.

V tej izjavi to se pravi,
da mu pošljemo pozdrav
in kar cesar sam napravi,
to spoznamo mi za prav.

Šusteršič posebej zase
je pristavil tak podpis:
«Kar se tiče ljudske mase
nihče ni za kompromis.

Vsi za vojno enoglasno
glasovali so z menoj,
da ne bo prišlo prekasno,
izvršite vse takoj.»

Berchthold črto je napravil
k sebi Tiszo je pozval,
ultimatum je sestavil
in ga Srbiji poslal.

Konec tretjega dela.

SMRTNA OBSODBA PRED CELJSKO POROTO.

Pred celjsko poroto se je zagovarjal te dni 60letni Engelbert Frece iz St. Janža pri Tinjskem, ki se je leta 1913. v drugič poročil, in sicer z Antonijo Kolar. Iz prvega zakona je ostala živa samo hčerka Ema, iz drugega pa sta se rodila dva otroka, ki sta umrla. Že s prvo ženo je živel Frece v prepiru; še slabše je ravnal z drugo. Privoščil ji ni v svoji skoposti niti hrane. Reva je morala hoditi drugam na delo, da si je zaslužila kruh. Letos na Jožefovo sta šla oba k Sv. Jožefu na božjo pot in se oba spovedala. Dva dni pozneje je žena bila zopet na delu pri nekem posestniku. Ko se je zvečer vrnila domov, jo je mož nadrl zaradi fižola, ki ga v svoji skoposti ni pojedel opoldne. Ko se je hčerka Ema, ki je bila istotako zunaj na delu, vrnila domov, je šla žena spat, Frece pa je hčerki pripovedoval o svojem sporu z ženo. Žena, ki je to slišala, je opomnila moža, da tega vendar ne bi bilo treba pripovedovati hčerki. To je Freceta tako ujezilo, da je zgrabil za sekiro in udaril ženo s tako silo, da je omahnila. Tudi to surovežu še ni zadostovalo. Udaril jo je potem še dvakrat, da je kmalu izdihnila. Sam pa je po umoru molil s hčerko Angelovo češčenje za ljubo zdravje in srečo. Na današnji razpravi je Frece tajil, da bi hotel svojo ženo umoriti in jo vrh tega dolžil, da je bila velika prepirljivka. Drugače pa so izpovedale priče. Opisale so namreč vse obtoženca za suroveža in skopuha, pokojnico pa za vzorno žensko. Porotniki so potrdili krivdo umora z 8 glasovi proti 4 glasovom, nakar je sodišče obsodilo obtoženca v smrt na vešalih.

Po svetu.

s Fašisti divjajo celo v Postojni. V nedeljo dopoldne, ko so se začeli ljudje iz okolice zbirati v Postojno k

maši, so fašisti priredili velike demonstrativne obhode po Postojni. Po hišah naših uglednih mož so nalepili sramotilne lepake različne vsebine, med drugim so tudi naznanjali, da prirede fašisti velike aneksijske svečanosti. Tak lepak je visel tudi na hiši poslanca v zasedenem ozemlju g. Josipa Lavrenčiča. Nekdo je lepak nekoliko natrgal. Fašisti so to zapazili in pričeli silovito gonjo za storilcem. Slučajno je stopil iz Lavrenčičeve hiše neki mladenič, ki je bil pri zdravniku dr. Balliniju. Fašisti so planili nadenj in ga strahovito pretepli s palicami in bikovkami. Mladeniča so potem vlekli v hišno vežo, od tu pa jim je preko vrta srečno utekel. Za tem so se postojnski fašisti spravili na služinčad g. Lavrenčiča in so pretepli deklo. Po stopnicah so na to udrli v glavno stanovanje Lavrenčičeve družine, kjer pa k sreči ni bilo nikogar doma. Fašisti so po stanovanju strahovito divjali, rjaveli, prepevali in metali pohištvo in druge stvari vseppek. Z glavnega okna so obesili tudi italijansko trikoloro. Fašisti prirede v Postojni velike aneksijske slavnosti in svečanosti dne 19. t. m. Kakor govore, pridejo na ta dan v Postojno posebni fašistovski vlaki iz vseh krajev.

s Italijanski državni uradniki stopili v stavko. Ker italijanska vlada ni ugodila zahtevi državnih nameščencev, ki so zahtevali povišanje plač, so skoro vsi državni uradniki stopili v stavko.

s Bivši cesar Karel bo moral zapustiti Švico. Zavezniške države so povzele pri švicarski vladi potrebne korake za odstranitev Karla iz Švice. Želi se, da bi se Karel preselil v Španijo, kjer bo manj nevaren, ker bo daleč proč od ozemelj, kjer je prej vladal.

s Zopet nemiri v Petrogradu. Listi objavljajo to-le brzojavko iz Helsinkov: V zvezi z ustavitvijo razdeljevanja kruha so se nemiri v Petrogradu jako povečali. Na več krajih mestja so bili krvavi spopadi. Nezadovoljni

delavci so imeli navzlic nasilju sovjetske vlade javna zborovanja, na katerih so ostro napadali sovjetsko vladu. Petrograjska sovjetska vlada je zapovedala, da se morajo vsi voditelji protirevolucionarnih delavcev aretirati.

s Velika železniška nesreča se je dogodila te dni pri Vicenzi. Lokomotiva brzovlaka, ki je prišel iz Benetk, je skočila iz tira ne daleč od postaje Montebello Vicentino ter se prekučnila z železniškega nasipa, ki je tu nekoliko metrov visok. Prevrnila sta se še dva druga vagona, ki pa sta ostala na progi. Vlak se je vsled te nesreče nenadoma ustavil in med potniki je nastala velika zmešnjava in panika. Med potniki ni bilo žrtev, pač pa med službenim osebjem. En kurjač je bil ubit, strojevodja in en sprevoznik vlaka pa sta bila težko ranjena. Zraven tega je bilo lahko ranjenih tudi nekoliko potnikov. Uvedla se je preiskava, ki je dognala, da gre za zločinski napad proti vlaku. Na mestu nesreče so bile tračnice pokvarjene in našla so se tudi razna orodja, ki pričajo, da je bila nesreča pripravljena.

Razno.

× Število prebivalstva v Češkoslovaški. Češkoslovaška republika šteje glasom ljudskega štetja 13 milijonov 585 tisoč prebivalcev, to je okoli toliko kot naša država.

× Samomor 13letne deklice. Te dni je zbežala v Zagrebu od doma 13letna Micika Lenček, hčerka služkinje. Njena mati je našla od nje v omari sledeče poslovilno pismo: 'Draga mama! Najprej Vam javljam, da me ne boste nikdar več videli. Za mene ni več pomoči. Ostanite zdravi in sprejmite vsi skupaj mnogo pozdravov in poljubov. Mene bodo polagoma pojedle ribice. Ne iščite me! — Zagrebška policija vodi preiskavo, da dožene, če je deklica res izvršila samomor. —

× Plavi tigri se nahajajo v gozdovih in pustinja srednje Kitajske. Te dni je sklenilo društvo živalskega vr-

ta v Washingtonu, da pošlje nekaj svojih članov in ameriških lovcev na Kitajsko, da vjamejo par živih plavih tigrov. Ekspedicijo bo vodil znameniti profesor Sowerby. Od te vrste plavih tigrov nimajo doslej še nobenega eksemplarja ne v Ameriki ne v Evropi.

× Čuden slučaj strele. Nedavno je besnela v severni Franciji silna nevihta s grmenjem in treskanjem. Nevihta je vjela blizu vasi Boreau na tamošnjih gričih nekega ovčjega pastirja. Nenadoma je udarila v njega strela ter mu zapalila obleko, ki je zgorela. Njemu samemu pa se razen nekoliko opeklin ni zgodilo nič hudega. Ko je nevihta prenehala, se je vrnil pastir nag v vas, kjer so ga začudeno gledali, misleč da mu je strašno grmenje zmešalo pamet. Šele po daljšem prizadevanju je ubogi pastir mogel neverjetnim vaščanom dopovedati, kaj se je zgodilo.

× Najbolj so talentirani otroci starih starišev. Ameriški narodoslovec Casper Redfield priporoča onim, ki hočejo imeti brihtne otroke, sledeče: «Ne ženite se mladi, ako želite imeti pametne otroke!» Po raziskavanju gori omenjenega učenjaka, so bili največji svetovni veleumni otroci starišev, starih nad 40 let. Samo tisti, ki hočejo imeti telesno krepke otroke, naj se ženijo prej. Zanimiva je statistika, po kateri so bili očetje velikih mož Franklina, Edisona, Scotta, Washingtona Shakespearea vsi starejši moške.

× Tudi želve imajo zmisel za glasbo. O želvah se splošno trdi, da so zelo neumne in ravnodušne živali, ki tudi nimajo prav nobenega čuta za glasbo. Neki učenjak, ki se je mnogo pečal s proučevanjem raznih živali, pa pravi, da to ni res, za kar navaja sledeči dogodek: Nekega dne je vjel mlado želvo, jo prinesel domu in zaprl v prostor, kjer je imel mnogo ptic pevk. Želva se je vedno skrivala. Kadar pa je kakšna ptica pela, je prišla želva iz skrivališča in po cele

ure z dvignjeno glavo napeto prisluškovala petju.

× **Velikanska povodenj v Ameriki.** Iz Puebla (država Kolorado) javljajo, da sta reki Arkansas in Fontajne preplavili bregove ter da je povodenj zahtevala od 2000- do 3000 človeških življenj. Škoda, nastala vsled poplave, cenijo na 19 milijonov dolarjev.

× **Skupni samomor 200 ljudi.** V neki vasi pri Tamboru v Rusiji se je nad 200 moških, žensk in otrok zaprlo v neko poslopje. Nato so zabili vrata z žebli, zažgali hišo in zgoreli. Tako poročajo boljševiški listi: Če je pa to tudi res, je pa drugo vprašanje.

MORILEC TALAAT-PAŠE OPROŠČEN.

Dne 3. t. m. se je vršila pred berlinskim porotnim sodiščem obravnava proti Armencu Salomonu Erdziju, ki je meseca marca na berlinski ulici ustrelil bivšega turškega velikega vezirja Talaat-pašo. Erdzija je svoje dejanje odkrito priznal in izjavil, da je s smrtjo Talaat-paše, največjega pobijalca Armencev, maščeval tisoče in tisoče nedolžnih armenskih žrtev. Po kratkem posvetovanju so porotniki krivdo zanižali in Salomon Erdzija je bil oproščen.

Obtoženec je izpovedal, da so se vršili pokolji, pri katerih so postali žrtve tudi njegovi starejši bratje in sestre. Njegovemu mlajšemu bratu so s sekuro preklali lobanjo, on sam pa se je po udarcu na glavo nezavesten zgrudil na tla. Ta pokol je povzročil Talaat-paša. Obtoženec opisuje svoje dejanje in izjavi, da ni kriv. Dva tedna, predno je izvršil svoj čin, je imel neprestano pred očmi pokol. Videl je svojega umorjenega brata in posiljene sestre pred sabo in naposled je sklenil, umoriti Talaat-pašo.

V procesu so bili med drugim zaslišani profesor dr. Lepsius, general L. man v. Sanders in angleški škof. Po njihovih izjavah je bilo v Turčiji 1.850.000 Armencev. Turška vlada je ukazala, naj se Armenci izženejo na severni rob Mezopotamije. Od teh izgnanih Armencev je komaj deset odstotkov prišlo na svoje mesto; ostali, moški, ženske in otroci so medpotoma umrli vsled lakote, bolezni ali pa nasilja.

Armence so na vse mogoče načine ubijali. Kadar so bila vsled novega prihoda teh revežev za to določena taborišča prenapolnjena, so te ljudi odvedli v puščavo in jih kratkomalo zaklali. Popolnoma javno so merodajni krogi priznavali svoje namene, da hočejo iztrebiti ves narod. Le na najbolj živinski način je bilo mogoče en milijon ljudi uničiti v tako kratkem času. To naglašata tudi poročila nemškega poslanika v Carigradu.

Turška vlada je hotela na vsak način nasilno iztrebiti Armence, ker se je bala, da bi armensko vprašanje utegnili dovesti do razdelitve Turčije. Talaat-paša se je kot najvplivnejša oseba odločno zavzel za izvedbo teh zverinskih ukrepov vlade in je zato tudi dobil, kar je zaslužil.

KJE SE NAJLEPŠE OBLAČIJO.

Splošno se trdi, da se moški najlepše in najokusnejše oblačijo v Angliji. Trdi se tudi, da je angleški krojač Poole prvi krojač na svetu in da se v angleškima mestoma Piccadilly in Leicesterquare izdelujejo najlepše obleke, najlepši čevlji in najlepši klobuki. V tema dvema mestoma se vidijo na promenadi moški, ki izgleda-

jo, kakor da jih na svetu briga edino le to, kako bi se najlepše oblekli in kako bi si najokusnejše zavezali kravato.

Zanimivo je, da pobija omenjeno naziranje Angležev zopet Anglež, ravnatelj neke velike londonske krojaške tvrdke, ki trdi, da se moški najelegantnejše oblačijo v Argentini, ne pa v Angliji, Franciji, Italiji ali Španiji. O tem je omenjeni ravnatelj napisal članek v nekem angleškem časopisu. Za njega so brezdvomno najlepše oblečeni moški kot ženske v Argentini. To pa ne velja samo za ljudi odličnih in bogatih slojev, temveč tudi za priroste delavce in za reveže, ki nimajo denarja. Sicer pa denar ni vedno merilo okusa, ker se šestokrat zgodi, da se bogatini popolnoma zanesejo na okus krojača, ki jim potem naredi obleko popolnoma po svojem okusu, ki ni vsakokrat najboljši. V Argentini imajo ljudje iz najnižjih slojev zmisel in okus glede oblačenja. Najsiriromašnejši ljudje, ki živijo leta in leta v pustinjah in po cele mesece ne vidijo tujega človeka, hranijo denar za lepe obleke in okusne kravate. Ti ljudje se ne oblačijo za druge, temveč sami za sebe. O praznikih hodijo po svojih dvoriščih tako lepo in korektno oblečeni, da se samim sebi dopadejo. Nosijo tudi svilene žepne robce. Kadar pridejo ti »puščavnik« v mesto, ne gredo najprej v krčmo ali kako zabavišče, temveč pogledujejo trgovine z blagom, kritizirajo novo modo in tako vežbajo svoj okus. Svoj zadnji denar izdajo za klobuke in kravate in ga ne zapravijo po krčmah, kakor je to običajno v Evropi.

Ako torej celo najnižji sloji v Argentini tako pazijo na svojo zunanost, koliko bolj se to godi pri ljudeh iz odličnih in bogatih krogov. Zgoraj omenjeni ravnatelj je bil v Argentini in trdi ves navdušen, da v celem svojem življenju še ni videl na Angleškem toliko tako divno oblečenih moških, žensk in otrok, nego v argentinskem glavnem mestu Buenos Airesu. Vsi so elegantno in korektno oblečeni, a vendar ne kričeče in ekstravagantno. Obleke so lepe tako glede kroja kakor barve. London in Pariz se lahko skrijeta za njimi. Tako meni namreč omenjeni ravnatelj.

Če bi prišel ta ravnatelj v našo Jugoslavijo, recimo v Ljubljano ali Zagreb, bi precej široko odprl oči, ko bi videl po ulicah te neokusnosti tako glede kroja in še bolj glede barv. Pri nas namreč posnemajo pariško modo, in sicer vzamejo od te to, kar je najbolj neokusno.

Ženski kotichek.

Marya Wyslouchova. Leta 1905. je umrla poljska pisateljica in urednica Marya Wyslouchova. Bila je urednica lista »Zorza« ter ženskega demokratičnega časopisa »Przedswit« in sotrudnica »Kurjera Lwowskega.« Njeno veliko in plemenito srce se je zavzemalo zlasti za zatiranje in teptane sloje, katerim je pomagala, kolikor je le mogla. Napisala je mnogo povesti za preprosto ljudstvo ter prevedla marsikaj iz ruščine, češčine in hrvaščine na poljski jezik. Ustanovila je tudi ženska lista »Przedswit« in »Gloskobiecy«, ki pa ne izhajata več — ter več koristnih ženskih društev. Učila je ženstvo samostojno misliti in delati ter se udeleževati delovanja za domovino. Bila je vsem blesteč vzor in ko je meseca marca, leta

1905. umrla, je žalovala vsa Poljska in z Ruskega, Češkega in iz Bulgarije so prišle deputacije ter so polagale vence na krsto te velike, nesmrtno žene. Njeno življenje je bilo tiho in skromno. Šele po njeni smrti je poljski narod spoznal, kaj mu je bila in kaj je storila zanj.

Pohištvo. Staro pohištvo, ki je že izgubilo polituro, lahko na cenen način zopet poliraš, da je kakor novo. Pri tem delaj tako-le: Stlači kosec flanele v kepico, ki mora biti tako velika, da jo držiš izlahka v roki. To kepico ovij še s starim, prav mehkim platnom. Potem kani nanjo par kapljic čistega špirta ter poliraj v majhnih krogih pohištvo. Drgniti pa moraš zelo in dolgo eno mesto, potem pojdi naprej. Umazani del platna pa večkrat odmakni in nakapaj zopet na novo par kapljic špirta. Zelo dobro je, ako kaneš poleg špirta tudi par kapljic mandeljevega olja na platno. — Iz pohištva iz hrastovega lesa spraviš vodne madeže, ako stopiš v finem olju soli in odrgneš s to tekočino dotične lise. Če so v opravi še drugi madeži, jih izmij z gorkim pivom. Potem zbršiti tista mesta s suho mehko krpo in jih likaj dolgo časa s flanelo, ki jo namakaj v tekočino iz terpentinskega olja in raztopljenega voska, obojega enak del. — Pohištvo iz orehovega lesa likaj samo s flanelo, ki jo pomakaj v terpentinsko olje; nato zbršiti opravo še z mehko in suho krpo. — Pohištvo iz mahagonijevega lesa odrgni s flanelo, katero pomakaj v terpentinsko olje in vosek, vsakega en del. Po preteku treh do štirih ur pa dobro obriši opravo še s suho flanelo. — Za lakirano pohištvo popari pšenične otrobe, precedi to tekočino in umij z njo pohištvo, dokler je še mlačna. Potem ga obriši še s čisto, v mrzli vodi namočeno krpo in naposled odrgni pohištvo s suho flanelo.

Stare oljnate slike prenoviš tako-le: Vlij v skledico četrt litra mlačne vode, kateri prideni dve kapljici salmijakovega cveta. Pomoči staro, prav mehko krpo v tekočino in briši prav nalahko ž njo po sliki. To ponovi večkrat, in sicer menjavaj vsakokrat tekočino in krpo, dokler ne ostane oboje popolnoma čisto, kar je dokaz, da je tudi slika docela osnažena. Potem obriši previdno podobo ter jo končno namaži s pomočjo čopiča s provencalskim oljem, ki ga pa takoj zopet odstrani z vato.

Lakasti čevlji ostanejo dolgo časa svetli, če jih vsakokrat, ko jih

sezuješ, dobro obrišeš s suho krpo ter jih nekoliko namažeš z vaselinom. Če čevlji niso več popolnoma lepi, jih namaži s sledečim mazilom: Raztopi bel vosek nad ogljenim ognjem ter prideni nekoliko drevesnega olja, svinjske masti, terpentinskega olja (ravnaj previdno, ker se silno rado vname) in sivknega (lavendlovega) olja. To mazilo spravi v pločnate puščice ter nusi, da se ohladi. Potem ga namaži prav malo na obrabljene čevlje in zopet se bodo svetili.

Kositarno ali cinasto posodo lahko osnažiš, da se sveti kakor srebro. To stori tako-le: Umij najprej posodo v lugu in jo očedi s pepelom od drv. Potem zdrobi prav dobro v pečici posušene soli, deni to sol na volneno krpo in odrgni ž njo posodo.

Zalec. Vsi gasilci v kroju, ki se udeležijo povodom občnega zbora JGZ 40letnice gasilnega društva v Zalcu dne 9. in 10. julija t. l., se vozijo za polovično ceno poštne vlaka 3. razreda na vseh progah Južne in državne železnice v Sloveniji in Hrvatski. Za legitimacijo mu služi poverilni list domačega društva, da se res pelje na zvezni občni zbor v Zalec. Vozni listek celi velja tudi za povratek iz Zalca. Za državno železnico je treba še na legitimaciji poverila od zveznega predsedstva, da se je dotični gasilec resnično udeležil občnega Jugoslovanske gasilske zveze v Zalcu. Karte južne železnice so veljavne za čas od 9. do 11. julija, one od državne pa celo od 7. do 13. julija zaključno. Vozni listek je treba torej shraniti za vožnjo domov!

VABILO

na XI. redni občni zbor Sodarske zadruga v Železnikih,

registrirane zadruga z omejeno zavezo, kateri se vrši v nedeljo dne 12. junija t. l. ob 4. uri popoldne v posebni sobi Thalerjeve gostilne v Železnikih.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelnika.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Odobritev računskega zaključka za leto 1920.
- 4.) Čitanje revizijskega poročila z dne 20. septembra 1920.
- 5.) Sprememba zadružnih pravil § 30., tretji stavek pravil.
- 6.) Volitev nadzorstva.
- 7.) Slučajnosti.

Načelnstvo.

Varčna gospodinja
rabi edino

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Naznanilo!

Koncesij. potovalna pisarna **Ivan Kraker v Ljubljani**

se je preselila
iz Gosposvetske ceste št. 13 (Kolizej) v Kolodvorsko ulico št. 41, blizu glavnega kolodvora.

Najkrajše linije čez Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditivo na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.